

ikt.sz.: 91810-A/28-1/2023.

LII.sz.melléklet

Hármashatár Lakóotthon Szentgotthárd

KORLÁTOZÓ INTÉZKEDÉS ALKALMAZÁSÁRA VONATKOZÓ ELJÁRÁSREND

lakóotthon

A pszichiátriai betegek ellátása hazánkban jelenleg kettős struktúrában – az egészségügyi és a szociális intézményrendszerben - biztosított.

Az egészségügyi ellátó rendszerben jelenleg különösen kiemelkedő szerepük van a kórházak pszichiátriai osztályainak, továbbá a területi feladatokat ellátó pszichiátriai gondozóknak. A szociális ágazatban a krónikus pszichiátriai betegek ellátásában hazánkban jelenleg még túlnyomórészt a pszichiátriai betegek otthonai látnak el jelentős társadalom- és szakmapolitikai feladatokat.

A pszichiátriai betegek ellátására vonatkozó jelentős jogszabályi előírásokat az *egészségügyről* szóló 1997. évi CLIV. tv., a *szociális igazgatásról és szociális ellátásokról* szóló 1993. évi III. tv. és a végrehajtásuk tárgyában megjelent a *személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről* szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM. rendelet tartalmazza.

A korlátozó intézkedés alkalmazásáról a szolgáltatást nyújtó részletes eljárásrendet alakít ki, amely tartalmazza

- a) az intézmény munkarendjét figyelembe véve a korlátozó intézkedés elrendelésének szabályait,
- b) a korlátozó intézkedés egyes formái mellé rendelt maximális időtartamot,
- c) a korlátozó intézkedés egyes formái mellé rendelt megfigyelés szabályait,
- d) a korlátozás feloldásának szabályait,
- e) a panaszjog gyakorlásának részletes szabályait,
- f) a korlátozó intézkedésekkel kapcsolatos értesítési jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályozás

Az intézetünkben alkalmazandó korlátozó intézkedés eljárásrendjének kialakításánál figyelembe vettük továbbá a Bp. Fővárosi Közgyűlése Szociálpolitikai és Lakásügyi Bizottsága 275/2004. (X.26.) sz. határozatát, mely a „*Módszertani Útmutató a Fővárosi Önkormányzat fenntartásában lévő pszichiátriai betegek otthonaiban alkalmazható korlátozó intézkedés*”-re vonatkozik.

A pszichiátriai betegek ellátása során figyelembe kell venni továbbá az *egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról* szóló 2003. évi CXXXV. tv. előírásait, biztosítva az egyenlő bánásmód követelményét a személyes gondoskodást nyújtó ellátások biztosítása során.

A pszichiátriai betegek otthonaiban élők jogaira, azok érvényesítési lehetőségeire, továbbá az *ellátásuk során alkalmazható korlátozó intézkedések szabályaira* a 60/2004. (VII.6.) ESzCsM rendelet is tartalmaz konkrét előírásokat. A gondozottak ellátása során figyelembe kell venni továbbá a Magyar Pszichiátriai Társaság Módszertani levelét (*Periféria Füzetek 1997. évi 3.sz.*), valamint a Pszichiátriai Szakmai Kollégium 2000. évi állásfoglalását az akut pszichiátriai zavarok gyógykezelésére vonatkozóan, egyidejűleg deklarálva az előírt betegjogokat.

A pszichiátriai betegek otthonába az a krónikus pszichiátriai beteg vehető fel, aki az ellátás igénybevételének időpontjában nem veszélyeztető magatartású, akut gyógyintézeti kezelést nem igényel, és egészségi állapota, valamint szociális helyzete miatt önmaga ellátására segítséggel sem képes.

Pszichiátriai beteg: az 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről 188.§ d. pontja szerint az a beteg, akinél a kezelőorvos a Betegségek Nemzetközi Osztályozása X. Revíziója szerinti Mentális és Viselkedészavar (F00-F99), ill. Szándékos önártalom (X60-X84) diagnózisát állítja fel.

A személyes gondoskodás biztosítása során az intézmény vezetője gondoskodik az intézményen belül az emberi és állampolgári jogok érvényesüléséről, az egyén autonómiáját elfogadó, integrációját minden eszközzel segítő, humanizált környezet kialakításáról és működtetéséről. A személyes gondoskodás biztosítása során továbbá fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy az ellátásban részesülő személyek emberi és állampolgári jogai ne sérüljenek, ellátásuk során az emberi méltóságukat mindvégig tiszteletben kell tartani.

Az intézménybe történő felvételkor az intézményvezető írásos formában tájékoztatja az ellátást igénybe vevőt és/vagy törvényes képviselőjét az intézményben alkalmazható korlátozó intézkedésekről, az intézkedésekkel szembeni jogorvoslat módjáról, illetve az ellátottjogi képviselő megkeresésének rendjéről.

Az intézmény a fentiekben leírtak szerint elkészítette a székhelyintézményben alkalmazandó eljárásrendet. A lakóotthonban élő ellátottak esetében a megfelelő személyi és tárgyi feltételek hiányában korlátozó intézkedés foganatosítására nincs lehetőség, ennek végrehajtására kizárólag a székhelyintézményben van mód.

A lakóotthonban élő ellátottak esetében előforduló veszélyeztető magatartás észlelésekor a következőképpen szükséges eljárni:

- Amennyiben veszélyeztető magatartás észlelése a székhelyintézményben való tartózkodás pl. munkavégzés során történik az intézmény orvosa a székhelyintézményre vonatkozó eljárásrendnek megfelelően elrendeli a korlátozást, amelyet a székhelyintézményben szükséges végrehajtani.
- Az ellátottak lakóotthonban való tartózkodása idején – délután, éjszaka, hétvégén- a veszélyeztető magatartás fennállásának, illetve annak gyanújának észlelése esetén a lakótársak telefonon értesítik a székhelyintézményben szolgálatot teljesítő munkatársat, aki gondoskodik a veszélyeztető magatartást tanúsító ellátott kórházi ellátásba juttatásáról.
- Amennyiben a segítő munkatárs észleli a veszélyeztető magatartás fennállását, illetve annak gyanúját, szintén telefonon értesíti a székhelyintézményben szolgálatot teljesítő munkatársat, aki gondoskodik a veszélyeztető magatartást tanúsító ellátott kórházi ellátásba juttatásáról.

A veszélyeztető magatartás fennállásának idején a kórházba szállításig fokozott, folyamatos megfigyelés szükséges, melyet a jelzést követően a székhelyintézményből kikerülő munkatárs végez. A megfigyelt tüneteket, magatartásváltozást – az állapottól függően óránként, vagy szükség esetén gyakrabban – dokumentálni kell. A megfigyelés eredményei a kliens dokumentációjában kerülnek rögzítésre.

Veszélyeztető magatartás előfordulását követően szükséges egyéni probléma-megoldási folyamatot – az egyéni rehabilitációs program részeként – kidolgozni az ellátottal együtt az esetleges újabb veszélyeztető helyzetre való felkészülés érdekében. A lakóotthoni segítői csoporton értékelni kell a korlátozó intézkedés folyamatát, a megoldási lehetőségeket, a később felmerülő hasonló esetek megelőzése, kezelése érdekében.

Az 1993. évi III. törvény 94/G § 4. pontja szerint a korlátozó intézkedés alkalmazása ellen az ellátást igénybevevő vagy/és törvényes képviselője panasszal élhet az intézmény fenntartójánál. A panasz kivizsgálásához és a döntéshez a fenntartó szakértőként pszichiáter szakorvost vesz igénybe. A korlátozó intézkedés elleni panasz elintézése során soron kívül kell eljárni.

Ezen eljárásrend 2023. június 19-én lép hatályba.

Szentgotthárd, 2023. június 16.

Takácsné Hargitai Beáta

Takácsné Hargitai Beáta
intézményvezető

